

RBA

Antoni Vives.

Paradís perdut

Ramon Pla i Arxé

Tal com suggereix el títol, la novel·la d'Antoni Vives parla de "paradisos", però és un títol enganyós perquè, de fet, no parla dels paradisos que desitgen i esperen –"demà"– els personatges de la novel·la, sinó dels paradisos que han perdut i als quals no tornaran mai: la Guinea Equatorial que va semblar a Teresa –la protagonista– el lloc ideal per viure les aventures i l'amor que no trobaria mai a la Barcelona burgesa on havia nascut, o el Cadaqués, irremediablement desfigurats pels temps moderns i el turisme, o el paradís dels que s'estimen –desig i amicitia– i que, massa aviat, s'esvaeix. Un "demà", doncs, erm. I, aproximadament, resignat.

L'argument ho reitera en una trama desplegada en dos escenaris: la Guinea Equatorial –encara colònia espanyola– durant els anys 50, i el Cadaqués anterior a la Guerra Civil i el que es vivia durant el conflicte que continua, ja en la segona part del llibre, en el Cadaqués *progre*, desinhibit i cosmopolita dels 60. De fet, però, és una sola història: la que genera la decisió

de Teresa de casar-se per poder amb Alberto Cirer, un potentat establert a Guinea. La resta són els precedents –els que provocaren que alguns haguessin d'abandonar Cadaqués– o les conseqüències de la decisió de Teresa que, desil·lusionada en descobrir que el seu marit és un explotador insensible i avorrit, se sent atreta per un home

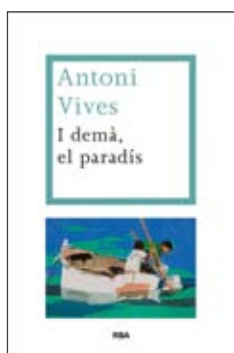
I demà, el paradís

ANTONI VIVES

RBA La Magrana

Les ales esteses 343, 2014.

394 pàgines. 20 euros

jove –Tià, fill d'un home de Cadaqués refugiat també a Guinea– del qual té una filla, naturalment extramatrimonial. Finalment, Teresa torna a Cadaqués. La segona part se situa al Cadaqués dels anys 60, protagonitzat pels estiuejants i els autòctons que ja pertanyen a la següent generació –empitjorada– dels protagonistes. Sobre aquest argument planen dos secrets: el del que succeeix durant la Guerra Civil, marcada per la brutalitat dels anarquistes i el del que li passà realment a Teresa a Guinea.

Segurament Vives vol assegurar-se de no perdre la curiositat del lector, i ho fa no sols subministrant-li moltes sorpreses i molts incidents –alguns especials amb una mica de sexe i algun drama rural– sinó també amb una intriga que, com si fos un *thriller* d'Agatha Christie, situa el desenllaç amb tots els personatges reunits en una mateixa sala.

Les dues trames s'alternen –es juxtaposen èpoques i espais diferents– en les dues parts de la novel·la amb la voluntat de mostrar la reiteració de les conductes en les dues generacions. A més, però, el relat inclou dues perspectives diferents, sense que això comporti grans diferències: la del punt de vista intern de les confidències de Teresa a la seva filla i la del relat d'un narrador en tercera persona. Una estructura, certament, complicada.

Queden, però, moltes coses per explicar d'aquesta història perquè Antoni Vives vol construir també un gran retaule amb molts personatges, alguns dels quals són històrics, sobretot en la segona part –certament, no la millor– de la novel·la. En qualsevol cas, però, el text dirigeix l'atenció del lector cap als incidents privats de la trama i, singularment, cap als associats a la personalitat de Teresa, que és, de fet, el centre del relat. A la novel·la, els personatges modestos –Manel o Sebastià, per exemple– queden molt més ben parats que la protagonista, la qual veu el seu desig de llibertat desdibuixat pel seu caràcter de noia malcriada i capriciosa. I això no em sembla que sigui una conseqüència de la complexitat del personatge. En qualsevol cas, la novel·la mostra la inequívoca ambició literària de l'autor.